

Onderwerp

Zienswijze jaarstukken 2021, begroting 2023-2026 en regionale agenda 2023-2025 van de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen

Opsteller	Sander Ambrosius	Collegebesluit	10 mei 2022
Programma	Bestuur en Organisatie	Behandeldatum Raad	8 juni 2022
Portefeuillehouder	drs. H.M.F. Bruls	Status	Openbaar

Samenvatting

In overeenstemming met de bepalingen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen zendt een gemeenschappelijke regeling vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan de raden van de deelnemende gemeenten. De Groene Metropoolregio (GMR) heeft haar stukken op 13 april 2022 verstuurd waarbij tevens de jaarstukken over 2021 zijn aangeboden. De gemeenten kunnen, indien gewenst, hun zienswijze op deze stukken geven uiterlijk 24 juni 2022.

Voorstel

1. In te stemmen met de jaarstukken over 2021, bestaande uit het Jaarverslag 2021 en de Jaarrekening 2021 inclusief accountantsverslag en de controleverklaring.
2. In te stemmen met het inzetten van het positieve jaarresultaat 2021 van € 331.102,- in de Algemene Reserve voor een bedrag van € 100.000,- en in de Bestemmingsreserve voor een bedrag van € 231.102,-, conform het voorstel van de GMR.
3. In te stemmen met de regionale agenda 2023-2025 inclusief ontwerpbegroting 2023-2026.
4. De in de brief verwoordde zienswijzen over het Jaarverslag 2021 en de Jaarrekening 2021 inclusief accountantsverslag, de controleverklaring en Regionale agenda 2023-2025 inclusief ontwerpbegroting 2023-2026 van de Groene Metropoolregio vast te stellen, waarin we aangeven:
 - 4.1 In te stemmen met het Jaarverslag 2021 onder voorbehoud van het voorstel het positieve resultaat van het boekjaar 2021 als volgt te verdelen: € 100.000,- naar de algemene reserve; € 231.000,- versterking regiobureau en opgaves.
 - 4.2 In te stemmen met ontwerpbegroting 2023-2026 onder voorbehoud van de RES structureel te organiseren en te verankeren in de begroting.
 - 4.3 In te stemmen met de Regionale agenda 2023-2025 met per opgave de volgende kanttekeningen:
 - a. Opgave Circulaire regio: de daadwerkelijke kosten zijn afhankelijk van de uitkomst van de aanbesteding van gas en de ambities die hieruit voortkomen.
 - b. Opgave Verbonden regio: wij missen de integrale visie op logistiek, zoals deze in 2021 is beschreven in het position paper.
 - c. Opgave productieve regio: de projecten en activiteiten voor 2024 en 2025 dienen te worden geconcretiseerd en met de provincie Gelderland in gesprek te gaan over cofinanciering.

Aanleiding

De Groene Metropoolregio (GMR) is sinds 1 januari 2021 van start. Deze samenwerking van 18 gemeenten zet zich in voor een goede inpassing en balans van wonen, werken en mobiliteit in onze levendige regio van stedelijkheid en ontspannen leefkwaliteit. Dit doet zij aan de hand van vijf opgaven: Circulaire regio, Productieve regio, Ontspannen regio, Groene groeiregio en Verbonden regio. De regionale agenda 2023 – 2025 vertaalt de ambities op deze opgaven in concrete activiteiten en resultaten. Op basis van de regionale agenda en bijbehorende begroting voor de jaren 2023 -2026 kunnen de 18 regiogemeenten beslissen over deelname hieraan. Op 13 april 2022 heeft de GMR de jaarstukken 2021, de begroting 2023-2026 en de regionale agenda 2023-2025 toegezonden. Met dit voorstel stellen wij uw raad voor de zienswijzen vast te stellen.

Er is sprake van een ambitieuze regio-agenda. Daarvoor past een groot compliment voor het regiobureau. De uitwerking van de vijf opgaven tonen ambitie en zijn van grote toegevoegde waarde voor Nijmegen en de regio. De agenda geeft vorm aan het benodigde partnerschap in onze prachtige regio, waarin aandacht is voor gebiedsgericht werken, majeure opgaven en regionale samenwerking op lobby richting provincie, rijk en Europa. Alle opgaven dragen direct bij aan de versterking van onze stad en de regio. Daarom zal uw raad later dit jaar gevraagd worden in te tekenen op alle opgaven.

Beoogde impact

Het algemeen bestuur van de GMR wordt verzocht met de zienswijzen van de gemeente Nijmegen rekening te houden bij de vaststelling van de jaarstukken 2021 en de begroting 2023-2026.

Dit onderwerp behoort in de Doelenboom van de Stadsbegroting onder Bestuur en Organisatie tot de doelstelling ‘We zijn een transparant en slagvaardig stadsbestuur dat in samenspraak met de stad en haar omgeving aan de afgesproken doelstellingen werkt’.

Inhoudelijke toelichting agenda

De regionale agenda en bijbehorende begroting zijn in lijn met de koers die in de verschillende bestuurlijke opgaveteams is ingezet. Op een beperkt aantal onderdelen zijn er opmerkingen:

Opgave Circulaire regio

Door samen te werken aan deze opgave willen we onze positie als circulaire topregio versterken en internationaal zichtbaar zijn. Hiervoor willen we gaan we binnen vijf jaar een instrumentarium ontwikkelen om zuiniger en slimmer om te gaan met energie, grondstoffen en producten. Het contractmanagement voor gas en elektriciteit wordt uitgevoerd door de Groene Metropoolregio. Vanaf 2023 worden de kosten hiervoor niet meer apart verrekend, maar meegenomen in de begroting. Dit verklaart voor een belangrijk deel de stijging van de kosten voor deze opgave. Wij kunnen hiermee instemmen. Daarbij geldt als kanttekening dat de daadwerkelijke kosten afhankelijk zijn van de uitkomst van de aanbesteding van gas en de ambities die hieruit voortkomen.

Opgave Verbonden regio

Door samen te werken aan deze opgave willen we bereiken dat over vijf jaariedereen snel, comfortabel, veilig, schoon en betrouwbaar kan reizen. Hiervoor biedt de regio duurzame

Raadsvoorstel

oplossingen voor een robuust en veilig wegennet, betrouwbaarspoor, (H)OV voor iedereen en een aantrekkelijk fietsnetwerk. Binnen deze opgave missen wij nog de integrale visie op logistiek, zoals deze is in 2021 is beschreven in het position paper. Wij verzoeken de Groene Metropoolregio om deze visie in de regionale agenda steviger door te vertalen.

Opgave Productieve regio

Met deze opgave willen we bereiken dat het MKB over vijf de COVID-19 crisis te boven is. We willen het innovatief vermogen en de positie van bedrijven versterken, dat de productiviteit van bedrijven is toegenomen en de werkgelegenheid is gestegen. Hiervoor is een toekomstbestendige arbeidsmarkt van belang en dat er externe gelden zijn binnengehaald om te investeren in onze economie. Binnen deze opgave gaat extra ingezet worden op de onderwerpen human capital en logistiek. Hiervoor worden ook extra kosten berekend. Voor 2023 zijn de projecten en activiteiten beschreven, zoals het verduurzamen van brandstoffen en het bieden van ruimte voor logistiek en de daarbij behorende ondersteunende faciliteiten op de diverse werklocaties. Voor 2024 en 2025 dienen deze nog te worden geconcretiseerd. Daarnaast vinden wij het van belang dat ook de provincie Gelderland gaat bijdragen aan deze onderwerpen. Cofinanciering is noodzakelijk om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te verbeteren. We vragen de Groene Metropoolregio om hierover in gesprek te gaan met de gedeputeerden.

Opgave Ontspannen regio

De opgave is om de komende vijf jaar een goede balans te vinden tussen groei en kwaliteit van leven. Dit doen we door regionaal in te zetten op duurzaam toerisme, goede voorzieningen in centra voor inwoners en bezoekers, een sterke culturele infrastructuur en versterking van natuur, landschap en erfgoed. De oorspronkelijke naam van het speerpunt 'sterke culturele infrastructuur' is gewijzigd. De nieuwe naam wordt echter niet consequent toegepast. Omdat het in dit speerpunt niet gaat over de fysieke kant van erfgoed (monumenten e.d.) stellen wij voor om de naam van het speerpunt te wijzigen in Cultuur om verwarring te voorkomen.

Opgave Groene groei

We willen de groei in onze gemeenten gezamenlijk regisseren, zo dat wij de balans tussen stedelijke ontwikkeling, natuur en landschap, economische groei, goede bereikbaarheid en ontspannen leefkwaliteit behouden en verbeteren. Voornamelijk wordt ingezet op twee belangrijke instrumenten: de uitvoering van de Woondeal en de Verstedelijkingsstrategie waarbij De Groene Groeiregio tevens een coördinerende functie heeft voor de vijf opgaven.

Opmerkingen bij de begroting

De inwonerbijdrage 2023 is opgebouwd uit de bijdrage voor het regiobureau (€ 2,57) en bijdragen voor de vijf inhoudelijke opgaven (gezaamenlijk € 5, 10). Daarmee komt de inwonerbijdrage voor 2023 uit op € 7,67. Dit loopt op naar € 7,93 in 2026. Dat is € 0,94 per inwoner meer dan in 2022. Voor Nijmegen gaat het om een extra bijdrage van ca. € 170.000 in 2023. Meerjarig zien we dat dit bedrag oploopt naar ca. € 220.000 in 2026. De kostenstijging komt voort uit een indexering van de kosten voor het regiobureau, het uitvoeren van nieuwe activiteiten op het gebied van logistiek en door verschuiving van werkzaamheden van gemeenten naar de Groene Metropoolregio. Bijvoorbeeld voor het contractbeheer van verkeersveiligheid en gezamenlijke inkoop van energie (gas en elektriciteit). Niet voor alle nieuwe activiteiten is op dit moment ruimte in de huidige

Raadsvoorstel

begroting. Dat geldt bijvoorbeeld voor de extra bijdrage op het gebied van logistiek, human capital, mobiliteit, de gebiedsuitwerkingen van de verstedelijkingsstrategie en de coördinatie van de huisvesting van doelgroepen. Wij zullen hierover een besluit nemen bij de begrotingsbehandeling 2023 en verder.

In de begroting is echter nog niet de noodzakelijke extra bijdrage aan de Regionale Energiestrategie (RES) in 2022 en 2023 opgenomen. De RES 1.0 is in 2021 vastgesteld en levert een belangrijke bijdrage aan de doelstelling van de regio om 55% CO₂ te besparen in 2030 en energieneutraal te zijn in 2050. Er is echter wel budget nodig om de afspraken uit de RES 1.0 uit te voeren en tot een RES 2.0 te komen, zoals afgesproken binnen de regio en het Nationaal Programma RES. Het algemeen bestuur van de Groene Metropoolregio heeft op 6 april jl. ingestemd met een bijdrage van in totaal € 223.000,- in 2022. Dit is € 0.30 per inwoner. Voor Nijmegen gaat het om een bijdrage van € 53.165 in 2022. Wij constateren dat hiervoor dekking aanwezig is binnen onze begroting en kunnen hiermee instemmen. Voor 2023 is er op dit moment echter onvoldoende bestuurlijk draagvlak in de regio om de RES mee te nemen in de begroting van de Groene Metropoolregio, omdat nog niet bekend is of en hoeveel het rijk gaat bijdragen. We roepen de GMR op om de uitvoering van de RES structureel te organiseren en te verankeren in de begroting.

Argumenten

1.1. Dit is geregeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de tekst van de gemeenschappelijke regeling GMR.

De gemeenteraden van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten hebben volgens de Wet op de gemeenschappelijke regelingen het recht hun zienswijze te geven op de jaarstukken en de begroting en kunnen deze indienen bij het algemeen bestuur. De GMR heeft per brief van 13 april 2022, met toezending van de jaarstukken 2021 om deze zienswijze gevraagd.

1.2. Er is een verslag en een controleverklaring van de accountant.

De accountant heeft op 12 april 2022 het ondertekend accountantsverslag over het boekjaar 2021 aangeboden aan het algemeen en dagelijks bestuur van de Groene metropool Arnhem Nijmegen.

2.1 In de Gemeenschappelijke Regeling is onder Artikel 31 vastgelegd dat een positief resultaat terugvloeit naar de deelnemende gemeenten.

De GMR stelt de raad voor, afwijkend van het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling, het positieve resultaat deels in te zetten voor de verdere uitvoering van (reeds geplande) activiteiten voor de regio. Het restant wordt opgenomen in de Algemene Reserve.

3.1 De Wet gemeenschappelijke regelingen schrijft voor dat voorafgaande aan dat jaar waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan de raden van de deelnemende gemeenten.

In overeenstemming met de bepalingen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen (art.34b) heeft de GMR vóór 15 april de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan de raden van de deelnemende gemeenten voorgelegd met het verzoek hierop zienswijzen uit te brengen.

Raadsvoorstel

3.2 We onderschrijven de uitwerking van de opgaven vanuit de vijf speerpunten zoals verwoord in de regionale agenda 2023-2025.

Het Algemeen Bestuur is erin geslaagd een ambitieuze regionale agenda op te stellen. Er is veel werk verzet en we herkennen en onderschrijven de genoemde opgaven. Het is ons voornemen om deel te nemen aan alle vijf de opgaven waardoor we regionaal perspectief creëren voor de grote opgaven waarvoor we gezamenlijk staan.

4.1 Dit is geregeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de tekst van de gemeenschappelijke regeling GMR.

De GMR heeft per brief van 13 april 2022, met toezending van de jaarstukken 2021 om deze zienswijze gevraagd.

Kanttekeningen

Er is een aantal kanttekeningen bij dit voorstel:

- De financiële effecten zullen bij de voortgangsmontitor specifiek tot uitdrukking worden gebracht. De begroting 2023-2026 is een inschatting wat er binnen de GMR uitgevoerd gaat worden. Dit is sterk afhankelijk van voor welke opgaven welke gemeenteraden intekenen. In het najaar zal hier meer duidelijkheid over komen.
- De nu voorgestelde kostenverhogingen zijn te verklaren in het licht van de fase waarin de GMR zich nu bevindt. Na een periode van verkenning en opstart gaat de uitvoering van de opgaven nu echt vorm krijgen en daarvoor zijn middelen nodig. Echter, deze budgetuitzetting is niet vanzelfsprekend. Wij zullen blijven aandringen op het binnen de kaders houden van de begrotingen van de GMR.

Financiën

De aangeboden jaarstukken 2021 betreffen het eerste jaarverslag van de versterkte samenwerking regio Arnhem-Nijmegen. De door de onafhankelijke accountant aangeboden controleverklaring en accountantsverslag geven het beeld van een voldoende getrouw en rechtmatig handelen en een voldoende gezonde financiële positie.

De accountant benoemt een paar aandachtspunten bij de inkoop/aanbesteding, de aanschaf van ICT-middelen en kantoorinventaris en de aanbidding van de begrotingsstukken. Deze aandachtspunten zijn opgepakt.

Het boekjaar 2021 is afgesloten met een positief resultaat van € 331.000,--.

Dit voordeel is met name ontstaan door a-structurele voordelen bij managementkosten, lobby en profilering en communicatie rondom de voorbereiding van de opgaven.

Het voorstel om het resultaat te verdelen als volgt:

- € 100.000,-- naar de algemene reserve;
- € 231.000,-- versterking regiobureau en opgaves;

Deze afspraken zijn in lijn met hetgeen vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling.

Vervolg

Na de vaststelling van de zienswijzen door de gemeenteraad worden de zienswijzen per brief kenbaar gemaakt aan het Algemeen Bestuur van de Groene Metropoolregio; zij is

Raadsvoorstel

verantwoordelijk voor het definitief vaststellen van de jaarstukken 2021, de begroting 2023-2026 en de regionale agenda 2023-2025.

De intekening op de agenda-opgaven volgt na de begrotingsbehandeling van 2023 en verder.

Bijlagen

1. Brief aan het Algemeen Bestuur: Zienswijze Jaarstukken GMR 2021, Regionale agenda 2023-2025 en de begroting 2023-2026
2. Jaarstukken GMR 2021
3. Regionale agenda 2023-2025 en de begroting 2023-2026
4. Accountantsverslag en controleverklaring